

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 17

DOM
2013-09-16
Meddelad i Stockholm

Mål nr
20216-13

SÖKANDE

Oceanmarine Nordic AB, 556812-6931
Hammarvägen 320
421 65 Västra Frölunda

MOTPART

Försvarets materielverk
115 88 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

KONKURRENSVERKET	
2013 -09- 17	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om ingripande enligt lagen om offentlig upphandling.

Dok.Id 397389

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se		

YRKANDEN M.M.

Försvarets materielverk genomför en upphandling av släpkärror för hemvärnet. Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande. Av tilldelningsbeslut daterat den 12 augusti 2013 framgår att Försvarets materielverk har antagit ett annat anbud än anbudet från Oceanmarine Nordic AB (Oceanmarine Nordic). Oceanmarine Nordic uteslöts vid anbudsutvärderingen då bolaget inte ansågs uppfylla samtliga skall-krav.

Oceanmarine Nordic ansöker om överprövning avseende den aktuella upphandlingen och anför till stöd för sin talan sammanfattningsvis följande. Bolagets anbud var 650 kronor billigare per släpkärra jämfört med det vinnande anbudet. Bolaget bestrider att pris inte uppgivits för utbildning. I prisbilagan har under punkten "Priset inkluderar:" angetts "S.90 Leverantören skall i offerten inkludera kostnader för 40 timmars konsultationstid som FMV ska kunna avropa för medverkan vid granskning av FMV framtagen dokumentation för objektet." Det är korrekt att pris inte uppgivits för optionen. Upphandlingen är inte helt klar i formuleringen angående detta. Bolaget har accepterat samma pris för optionen som för beställningen, därav har inget klargörande gjorts avseende detta.

Försvarets materielverk bestrider Oceanmarine Nordics ansökan och anför sammanfattningsvis följande till stöd för sin talan. Instruktioner om hur anbud ska lämnas framgår av avsnitt 13 i förfrågningsunderlagets anbudsinfordran där bland annat följande föreskrivs. "Anbudet ska vara fullständigt utformat utifrån vad som anges i förfrågningsunderlaget. Dispositionen i detta förfrågningsunderlag (inkluderat bilagor) skall följas. Samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav och eventuella tilldelningskriterier skall kommenteras i anbudet, även sådana som inte uppfylles." Av anbudsinfordrans avsnitt 5 *Omfattning* framgår att upphandlingen avser dels positionen "Släpkärror 750 kg, 160 st." dels positionen option "Släpkärror, 200

st.”. Leveranserna av dessa båda positioner ska ske i enlighet med vad som föreskrivs i anbudsförfrågans avsnitt 7 *Leveranstid* och här anges bland annat att leveranstid efter utlösande av option med angivande av leveranstakt ska ingå i anbudet. Vad som närmare ska ingå i positionerna framgår av förfrågningsunderlagets kravspecifikation. I kravspecifikationens avsnitt 1.2 *Syfte* föreskrivs att positionerna, förutom själva varan, även ska innefatta tillbehör, dokumentation, underhållskoncept och utbildning. Dessa olika ingående delar preciseras närmare i kravspecifikationens efterföljande avsnitt. Inom ramen för leverans av nämnda dokumentation ska leverantören exempelvis enligt kravspecifikationens avsnitt 6.2 (S 90) inkludera specificerat konsultstöd. Bestämmelser om vad som ingår inom ramen för utbildning regleras istället i kravspecifikationens avsnitt 7 (S 91-94). Av anbudsinfordrans avsnitt 11.1 *Tilldelning av kontrakt* följer vidare att Försvarets materielverk kommer att anta ett enda anbud, nämligen det som uppfyller alla villkor i förfrågningsunderlaget och som innehåller det lägsta priset. Mot bakgrund av vad som föreskrivits i förfrågningsunderlagets anbudsinfordran och kravspecifikation måste det stå klart att det är upphandlingen i sin helhet och i enlighet med dess fullständiga kravspecifikation som ska ingå i det pris som anbudsgivarna ska offerera. Oceanmarine Nordics skrivning i prisbilagan har inte kunnat tolkas på annat sätt än att bolaget reserverat sig mot att inkludera hela det efterfrågade uppdraget i priset. Bolaget har istället angett vilka delar av anbudsinfordran och kravspecifikationen som ingår i priset. Med ”Släpvagn enligt specifikation” måste förstås själva varan. Bolaget har i övrigt endast valt att inkludera kravspecifikationens avsnitt angående konsultstöd rörande dokumentation och avsnittet avseende registreringsbesiktning i priset. Vad som framkom gjorde sålunda att det ingalunda stod klart att samtliga delar av uppdraget såsom det beskrivs i kravspecifikationen ingår i det av bolaget offererade priset. Tvärtom gav skrivningen vid handen att offererat pris inte avser annat än det som uttryckligen angetts av bolaget. Vad Oceanmarine Nordic åberopat till stöd för sin talan bekräftar att bolaget offererat ett pris som

inte omfattar upphandlingen i sin helhet utan endast avser de uttryckligen angivna delarna. Det är ostridigt i målet att bolaget inte har lämnat pris avseende positionen option "Släpkärror 200 st." Av anbudsinfordran följer att denna position ska offereras. Vidare har bolaget bestritt att utbildning inte offererats med hänvisning till att priset omfattat kravspecifikationens avsnitt angående konsultstöd rörande dokumentation. Dessa konsulttimmar avser emellertid inte utbildning och det står därför klart att avsnitt angående utbildning inte är inkluderat i det pris bolaget offererat. Genom att inte inkludera hela uppdraget i priset har Oceanmarine Nordic inte uppfyllt de obligatoriska kraven i förfrågningsunderlaget och myndigheten är därför skyldig att utesluta bolagets anbud. En upphandlande myndighet är förhindrad att anta ett anbud som inte uppfyller alla obligatoriska krav i upphandlingen eftersom ett sådant förfarande står i strid med likabehandlingsprincipen.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Av 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) framgår att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 6 § LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Av förfrågningsunderlaget till den aktuella upphandlingen framgår bland annat under rubriken "*Omfattning*" att upphandlingen avser 160 st. släp-

kärror 750 kg samt en option om att Försvarets materielverk ska äga rätt men ej skyldighet att senast den 31 december 2014 eller 13 månader efter första godkända leverans beställa 200 st. släpkärror.

Av förfrågningsunderlaget framgår även bland annat följande.

”Anbudet skall vara fullständigt utifrån vad som anges i förfrågningsunderlaget. Dispositionen i detta förfrågningsunderlag (inkluderar bilagor) skall följas. Samtliga i förfrågningsunderlaget ställda krav och eventuella tilldelningskriterier skall kommenteras i anbudet, även sådana som inte uppfylles.”

Av kravspecifikation avseende den aktuella upphandlingen framgår bland annat följande under rubriken ”*Leverans av publikationer*”.

”Leverantören skall i offerten inkludera kostnader för 40 timmars konsultationstid som FMV ska kunna avropa för medverkan vid granskning av FMV framtagen dokumentation för objektet.”

Under rubriken ”*Utbildning*” i kravspecifikationen framgår följande.

”Leverantören skall för släp med tillbehör hålla utbildning av brukare från Försvarsmakten vid ett av FMV utsett tillfälle. Omfattningen av utbildningen skall minst omfatta teknisk utbildning, handhavande, vård, felsökning och ev. enklare reparationer. Utbildningen skall genomföras under maximalt 1 dag. Max antal deltagare på utbildningen är 15 personer.”

Av den prisbilaga som Oceanmarine Nordic bifogat sitt anbud framgår bland annat följande.

”Priset inkluderar:

- Släpvagn enligt specifikation
- Registreringsbesiktning

- S.90 Leverantören skall i offerten inkludera kostnader för 40 timmars konsultationstid som FMV ska kunna avropa för medverkan vid granskning av FMV framtagen dokumentation för objektet.”

Förvaltningsrätten gör följande bedömning. Frågan i målet är huruvida Oceanmarine Nordic genom det lämnade anbudet inklusive prisbilagan ska anses ha uppfyllt samtliga i upphandlingen uppställda skall-krav och om det varit korrekt av Försvarets materielverk att utesluta bolaget vid utvärderingen. Förvaltningsrätten anser, i likhet med Försvarets materielverk, att endast de poster som Oceanmarine Nordic angett i sin prisbilaga kan anses omfattas av den offererade anbudssumman. Oceanmarine Nordic har anfört att pris för utbildning ingår i den lämnade anbudssumman. Förvaltningsrätten konstaterar att i den prisbilaga bolaget lämnat in finns en tydlig hänvisning till skall-kravet avseende konsultationstid. Av prisbilagan framgår dock inte att den utbildning som avses i avsnittet benämnt ”Utbildning” i kravspecifikationen ingår i det offererade priset. Förvaltningsrätten anser därmed att Oceanmarine Nordic inte har visat att skall-kravet avseende att utbildning ska ingå i det offererade priset har varit uppfyllt.

Oceanmarine Nordic har även gjort gällande att förfrågningsunderlaget inte är tydligt avseende optionen för släpkärror och att bolaget har accepterat samma pris för optionen som för den övriga beställningen. Enligt förvaltningsrättens mening framgår det med tillräcklig tydlighet av förfrågningsunderlaget att upphandlingen omfattar både 160 st. släpkärror och en option på 200 st. släpkärror samt att lämnat anbud ska omfatta båda dessa delar. Av den av bolaget inlämnade prisbilagan framgår inte att anbudet innefattar även optionen. Detta skall-krav har således inte heller varit uppfyllt. Då Oceanmarine Nordic inte har uppfyllt samtliga uppställda skall-krav har Försvarets materielverk förfarit korrekt då anbudet från bolaget utesluts.

Förvaltningsrätten anser även att Oceanmarine Nordics agerande genom prisbilagan kan ses som att bolaget lämnat en otillåten reservation då samtliga delar av upphandlingen inte omfattats av det lämnade anbudet. Den otillåtna reservationen har inneburit att kraven i förfrågningsunderlaget frångåtts och att Försvarets materielverk därigenom saknat möjlighet att göra relevanta jämförelser mellan de lämnade anbuden. Även ur denna aspekt har således Försvarets materielverks förfarande varit korrekt.

Sammanfattningsvis ska Oceanmarine Nordics ansökan om ingripande enligt LOU avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (DV 3109/1a LOU).

Magnus Åhammar

Rådman

Föredragande har varit Sara Uhrbom.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.